

"Sankt Hansblus på Skagen strand" av P.S. Krøyer (1906)

Om bildet:

Dette er et av de få bildene hvor både fiskerne og kunstnerne er samlet. Krøyer malte mest sitt eget miljø og vakre ting, mens for eksempel Anna Ancher fordypet seg mer i de små ting fra hverdagen og malte de lokale. Men hun var jo også selv fra Skagen. Krøyer var uten tvil et annerledes innslag i datidens Skagen. Han og konen Marie må ha vakt oppsikt da de ankom i sine flotte klær.

Krøyer brukte mange år på å lage dette bildet. Han arbeidet fortløpende på det, samtidig som synet hans ble dårligere og dårligere. Han hadde også en sinnssykdom, og var i mange år inn og ut av mentalsykehuset.

Han var veldig fasinert av ild. Han hadde sett en vulkan i utbrudd, Vesuv i Italia, og skal visst ha ergret seg over at han ikke var der da Christiansborg i København brant ned. Til gjengjeld fikk han laget en kamin i huset sitt i Skagen.

På dette maleriet leker han med lyset. Han har fanget tre slags lys. Det levende bålet, det menneskeskapte fyrtårnet og naturens eget lys, månen. Legg merke til hvordan lyset lyser opp ansiktene til folk, spesielt de som er kledd i hvitt. De var kunstnerne og overklassen i Skagen.

På bildet er nærmest alle samlet. Datteren hans Vibeke står til venstre. Den gode venninnen Henny kikker ut på Krøyer selv. Anna Ancher står litt bak Henny, og man kan skimte Michael Ancher bak Henny med hatt på.

Den flotte mannen med skjegget og den lange frakken er Holger Drachmann. Han skrev syngespillet "Der var engang" hvor midtsommervisen kommer fra.

Man mener at tradisjonen med å lage bål på stranden ved midtsommer faktisk stammer fra Skagen.

Legg også merke til fiskerjenta til høyre. Hun er plassert rett overfor Vibeke.

Gutten som sitter på jorden til høyre foran Vibeke, er Walter, sønnen til borgemesteren. Han er også far til Malene Schwartz, som noen kanskje husker som Maude i tv-serien Matador.

Til høyre, blant fiskerne, har det sneket seg inn en maler og kona hans, som kikker beundrende på ham. Det er Laurits og Frederikke Tuxen.

Bak i bildet har Krøyer malt inn sin Marie sammen med Hugo Alfvén, mannen hun forlot ham for. Det kan man også snakke om: det å ha friheten til å male hva som helst inn i et bilde.

På Skagens Museums hjemmeside kan man finne ut av hvem alle personene er. Bortsett fra fiskerne. De er mer en anonym masse. Hva kan man få ut av det?

Krøyer har malt i fugleperspektiv. Det gir en fornemmelse av at han er der, men likevel ikke. Han er litt hevet over det hele. Og hvorfor det? Har han bruk for overblikket her til sist? Kanskje er han allerede litt på vei vekk. Dette var nemlig hans siste store verk.

Snakk om bildet:

1. Hva skjer på bildet?

Det er sankthansaften på Skagen Strand.

2. Hva er det første du legger merke til når du ser på bildet?

Diskuter de forskjellige svarene med elevene.

3. Hva skjer i forgrunnen?

Skagens beboere, fattige som rike, er samlet om bålet.

4. Og hva skjer i bakgrunnen?

Man legger nok spesielt merke til Marie og Hugo, som vakler rundt.

5. Hva slags stemning er det på bildet?

Intens, magisk, fredfylt, truende kanskje? Om litt når bålet går ut, blir det veldig mørkt. Det er noe litt sørgelig over det når man kjenner til Krøyers historie.

6. Noen på bildet har på seg flotte klær. Andre har enklere klær på.

Hva kan det bety?

Man kan alltid se hvor høyt i samfunnet folk er ut fra hvordan de kler seg. Er det fremdeles slik? Hvordan ser barn på hverandre gjennom klær? Bestemmer moten mye?

7. Finn mannen og kvinnen som står for seg selv i bakgrunnen på bildet. De er der ikke i virkeligheten. Hvorfor tror du kunstneren har tatt dem med?

Marie og Hugo. Han har sikkert vært plaget av sjalusi.

8. Klikk på bålet. Hvilke farger har blitt brukt for å male flammen?

Diskuter de forskjellige svarene med elevene.

9. Kvinnen i hvit kjole og med blomst i hånden følger ikke med på bålet. Hvem tror du hun ser på?

Hun ser ømt på Krøyer selv. Henny var en veldig god venninne, og Krøyer la visst litt an på henne, men hun var godt gift og var bare veldig glad i han.

10. Det er flere ting på bildet som gir lys. Kan du finne alle lyskildene?
bålet (levende lys), fyrtårnet (menneskeskapt lys) og månen (naturens lys)

11. Hva tror du kunstneren tenkte da han malte bildet?

Diskuter de forskjellige svarene med elevene.